

D 5628
1992

VIHARNIK

GLASILO DELOVNE ORGANIZACIJE GOZDNO GOSPODARSTVO SLOVENJ GRADEC R. O.

LETO XXIII ŠTEVILKA 1

JANUAR 1992

POŠTINA PLAČANA

GOZDNO GOSPODARSTVO NA PRELOMNICI

Gozdno gospodarstvo Slovenj Gradec je v letu 1991 kljub številnim oviram in neredu na področju zakonodaje izpolnilo programe dela na vseh področjih.

V državnih gozdovih smo normalno gospodarili po gozdarskih načrtih, razen na površinah, kjer je veljal moratorij za vsa dela. Gojitvena in varstvena dela so bila izvedena po načrtih. Tudi ceste smo vzdrževali v predvidenem obsegu, novih gradenj in rekonstrukcij cest pa skoraj ni bilo.

V zasebnih gozdovih so bila opravljena samo najnujnejša gojitvena in varstvena dela. Tudi gozdne ceste smo vzdrževali le v najnujnejšem obsegu. Sečnje so bile izvedene na osnovi odkazila drevja.

V preteklem letu so nas pestili problemi:

- moratorij na sečnjo v delu državnih gozdov,

- v začetku leta ukinjena vsa vlaganja v privatne gozdove in šele konec maja smo prijeli sredstva iz proračuna za najnujnejša vlaganja,

- velika nelikvidnost skozi vse leto,
- preveč zaposlenih glede na zmanjšan obseg dela,
- strahovit pravni nered in zmeda na področju gozdarske zakonodaje.

V letošnjem letu 1992 nas čakajo velike spremembe. Sprejet naj bi bil zakon o gozdovih, ki bo povzročil reorganizacijo gozdnega gospodarstva. Ustanovila se bo javna gozdarska služba, ki bo opravljala vsa strokovna dela od načrtovanja do odkazila drevja za posek, svetovanje in nadzor.

Ustanovilo se bo izvajalsko podjetje oz. Gozdno gospodarstvo. To bo opravljalo vsa dela v državnih gozdovih, t. j. sečnjo, spravilo, gojitvena dela, transport lesa, gradnjo in vzdrževanje cest, skladiščno manipulacijo, lupljenje, krojenje, sortiranje in proizvodnjo strojev in naprav za delo v ozdu in drugo.

Gozdno gospodarstvo bo tudi odkupovalo les, izvajalo sečnje in zahtevna težja sprava ter gojitvena dela po naročilu za gozdne posestnike, ki bodo to želeli. Z vsemi sredstvi in znanjem se bomo borili za delo in za to, da bo ostalo čim več ljudi produktivno zaposlenih. Delo bomo iskali tudi preko meja naše Slovenije.

Zakon o denacionalizaciji bo postopno povzročil zmanjšanje državne gozdne posesti na polovico. Gozdovi bodo vrnjeni vsem razlaščenim posestnikom, razen tistim, ki so bili v času razlastitve tuji državljani. Gozdove dobi nazaj tudi cerkev.

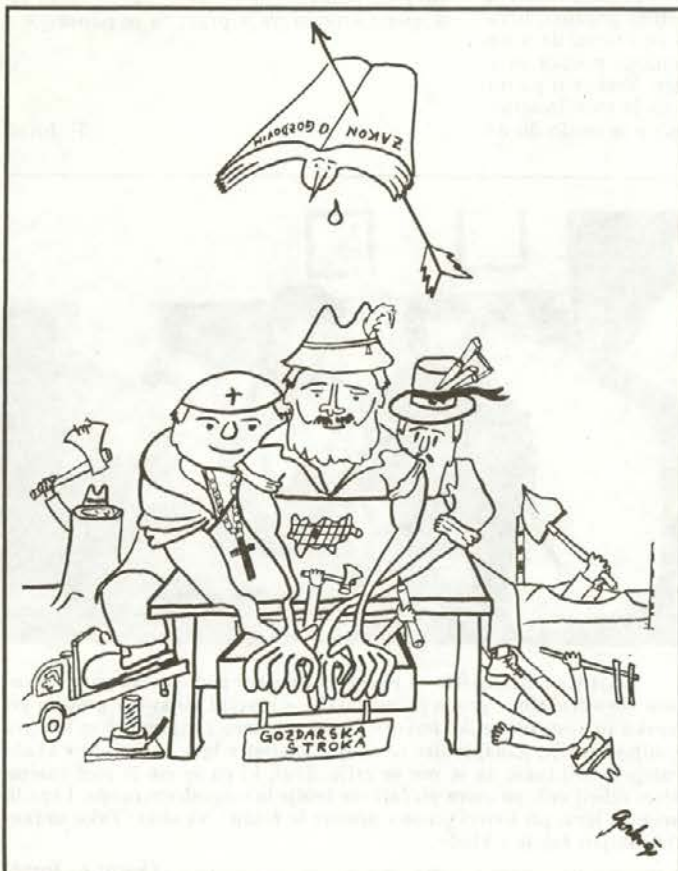
Preostanek državnih gozdov bo postal last Republiškega sklada kmetijskih zemljišč in gozdov.

Zaradi vračanja gozdov se bo obseg dela na GG skrčil na polovico sedanjega. Težko bomo rešili vprašanje prevelikega števila zaposlenih. Iskali bomo vsa razpoložljiva dela. Pri tem se bomo dogovarjali tudi z bodočimi lastniki in zanje opravljali naročena dela. V času, ko bodo tekli postopki vračanja, bomo gospodarili po letnih načrtih, pri tem pa evidentirali vsa dela in stroške.

Ne glede na vse ovire in velik pravni nered pa bo tudi v prihodnjem letu naša temeljna naloga strokovno neoporečno in vestno delo v vseh gozdovih, ne glede na lastništvo, po načelih gozdarske etike. S tem bomo ohranili dosedanje raven gospodarjenja z našim gozdnim bogastvom:

Vsem članom kolektiva pa se želim zahvaliti za dobro opravljeno delo, gozdnim posestnikom pa za sodelovanje.

Hubert Dolinšek

»Krivica se mora popraviti . . .«

Lani 7. decembra je začel veljati Zakon o denacionalizaciji — ali skrajšano ZD (Uradni list Republike Slovenije, št. 27/91), ki urejuje denacionalizacijo premoženja, ki je bilo podržavljeno s predpisi o agrarni reformi, nacionalizaciji, o zaplembah ter drugimi predpisi in načini, navedenimi v tem zakonu. Marsikdo ne ve, kaj pomenita besedi nacionalizacija in denacionalizacija, pa naj povejmo, da nacionalizacija pomeni podržavljanje, denacionalizacija pa v našem primeru vrnitev podržavljenega premoženja, prejšnjemu lastniku.

Zadnje čase veliko razpravljamo o denacionalizaciji pa nacionalizaciji o odvzetem premoženju, ki je bilo pred leti odvzeto in podržavljeno mnogim našim kmetom in veleposestnikom. S sprejetim Zakonom o denacionalizaciji pa vsi ti kmetje in veleposestniki pričakujejo, da se jim bo po dolgih letih odvzeto premoženje končno le vrnilo.

Tri kmete smo jih povprašali o podržavljanju njihovega premoženja:

JOŽE ROŠER, kmet iz Mislinje: »Tudi na naši kmetiji je pred leti, ko je na njej gospodaril še moj pokojni oče, prišlo do nacionalizacije. Odvzeti sta bili dve parceli; na eni parceli je bila koča in so v njej živeli kočarji, na drugi parceli pa je bil gozd. Mislim, da je vsem tem kmetom že takrat bila storjena velika krivica s podržavljanjem in mnoge kmetije so bile zaradi tega ogrožene, mnoge pa so zaradi tega tudi propadle. Prav je, da se končno ta zemlja vrne lastnikom, čeprav mnogo prepozno.

Mislim, da je vsak kmet danes že toliko sposoben, da bo znal gospodariti v svojem gozdu. Vsekakor pa bo tudi v bodoče potrebno, da strokovno nadzirajo naše gozdove gozdarji.«

Jože Rošer

Karel Ramsak

Slavko Založnik

KAREL RAMSAK, preužitkar Paka: »V času, ko sem še jaz gospodaril na kmetiji, bilo je okoli leta 1957 mi je bilo zaradi maksimuma odvzeto okoli 13 ha gozda. Mislim, da nam je bila takrat storjena velika in nepopravljiva krivica. Lastnina je slehernega človeka sveta pravica. Če pa se še danes spomnim nazaj na tiste čase, pa mislim, da so bili v tistih komisijah za odvzem premoženja takšni člani, ki svojega dela niso opravljali po zakonu, pač pa po privilegijah in poznanstvu. Zaradi tega je bila naša kmetija oškodovana. Čeprav se veliko govori, da so gozdna gospodarstva, ki so gospodarila z odvzetimi gozdovi, neracionalno gospodarila, lahko rečem, da v našem gozdu ni bilo pretiranega poseka in je gozd še kar dobro ohranjen. Vsekakor pa mislim, da je zelo žalostno, da je moralo miniti kar celih 34 let, da je končno le prišlo do de-

nacionalizacije. Za vse to pa zagotovo gre vsa pohvala naši novi demokratični vladi.«

SLAVKO ZALOŽNIK, kmet Spodnji Dolič: »Na naši kmetiji ni bilo ničesar odvzete. Ko pa zadnja leta zasledujem vračanje odvzete premoženja pa mislim, da je edino pravilno kmetom vrniti tisto, kar je bila včasih njihova last, zlasti tu mislim predvsem na gozdove. Osebnost pa tudi mislim, da bo vsak umni kmet, ki vsa leta živi z gozdom, znal z njim tudi gospodariti, saj se vsi zavedamo, kaj nam pomeni gozd prav v tem trenutku za storjeno krivico pa je prav, da se popravi.«

F. Jurač

Ob dnevu samostojnosti

PRIZNANJA ZA ZASLUGE

V Kulturnem domu na Prevaljah je bila 26. decembra lani prisrčna slovesnost, na kateri je obrambni minister Janez Janša podelil Maistrova in druga priznanja za zasluge med vojno agresijo na Slovenijo. Na sliki: generalmajor Janez Slapar podeljuje priznanje 94-letnemu Filipu Merkaču iz Kotelj, Maistrovemu borcu. (Foto: F. Jurač)

KMEČKI BILJARD — Fantje iz Plešivca pod Graško goro so izumili novo družabno igro in jo imenovali — kmečki biljard. V gostilni pri Vovku so postavili veliko bukovo klado, v katero z ozkim delom kladiva zabijajo žebelje. Zmagovalec te nadvse zanimive igre je tisti, ki v klado zabije žebelj tako, da se mu ne zvije. Tisti, ki pa se mu je med zabijanjem žebelj zvil, pa mora plačati vse žebelje in soigralcem rundo. Lepa in prijetna igra, pri kateri gredo v promet še žebelji! Na sliki: Tako so fantje zabijali žebelje v klado.

(Foto: F. Jurač)

SODOBNO VARSTVO SADNEGA DREVJA PRED BOLEZNIMI IN ŠKODLJIVCI

1. UVOD: Uporaba kemičnih sredstev je s stališča zdrave prehrane vse bolj grajana. Če se uporabi kemičnih sredstev ne moremo povsem odpovedati, pa je treba iskati možnosti za zmanjšanje njihove uporabe, oziroma za okolju prijaznejše varstvo rastlin. V vsem naprednem svetu so v tej smeri naredili že resne korake in prav je, da tudi mi pričnemo to pot, sicer nam ne bo mesta v Evropi, kamor si tako želimo.

V zadnjih letih so v Zahodni Evropi razvili tako imenovano integrirano varstvo, ki združuje več načinov varstva rastlin, še posebej pa biološki in kemični način. To pomeni, da uporabljamo taka kemična sredstva, ki ne uničujejo koristnih organizmov v zemlji in na rastlinah (pikapolonice, stenice, roparske pršice itd.)

PROGRAM VARSTVA

I. JABLANE

1. Predpomladanska škropljenja JABLAN

škodljivci — bolezni	sredstvo	koncentrac.
a) Ameriški kapar: fenofaza C—D	bijelo ulje ali frutapon ali blancoil	2—3 % 2—3 % 2—3 %
b) Škrlup: fenofaza C—D	bakreni pripravki bakreno apno cupropin bakreni antracol	0,5 % 0,3 % 0,25—0,5 %
c) Jablanov cvetožer: fenofaza C—D	oleodiazinon ali folidol olje oleoultracid	1,5 % 0,5—1 % 0,4—0,5 %
d) Rdeča sadna pršica: fenofaza D	10—15 % nabodenih cvetnih brstov. mineralna olja (glej ameriški kapar) ali apollo 50 SC	0,04 %

2. Škropljenje pred cvetenjem

a) Škrlup:	delan SC 750 ali dodine ali captan 50	0,075 % 0,1 % 0,15 %
Opomba! Škropimo vsakih 7 dni Tik pred cvetenjem:	baycor WP 25 ali topas C ali rondo ali baycor + euparen	0,01 % 0,15 % 0,15 % 1,5 kg/ha

Pred cvetenjem z insekticidi ne škropimo!

prag škodljivosti:

— zelena jablanova uš 10—15 napadenih cvetov od 100 pregledanih brstov

— jablanova uš — šiškarica 3—5 napadenih cvetov od 100 pregledanih

— mokasta jablanova uš 1—2 napadenih cvetov od 100 pregledanih

Če ugotovljeno število presega prag škodljivosti, škropimo tudi z insekticidi (apollo, nisuran)

3. Škropljenje v času cvetenja:

V tem času ne škropimo z insekticidi — varstvo ČEBEL!

4. Škropljenje po cvetenju:

a) Škrlup:	delan SC 750 ali dodine ali captan ali baycor	0,075 % 0,1 % 0,25 % 0,01 %
b) Mrežavost: (pri zlatega delišesu)	kaolin ali cosan	0,2 % 0,2 %
c) Jablanova plesen: tudi proti škrlupu	sistemični fungicidi bayleton ali rubigan ali rondo ali topasc pirimor	0,15 % 0,04 % 0,15 % 0,15 % 0,6 %
d) Listne uši	zolone	0,2 %
e) Jablanova grizlica	dimilin WP 10	0,1—0,15 %
f) Sadni listni duplinar:	insegar	0,5 %
g) Jabolčni zavijač:	ali feromonske vabe ali dimilin	0,1—0,5 %

5. Škropljenje v juniju:

a) Škrlup:	delan SC — 750 ali dodine ali captan 50	0,075 % 0,1 % 0,25 %
Škropimo vsakih 5—7 dni		
b) Zavijači lupine		
Sadje:	zolone	0,2 %
Listne uši	reldan	0,2 %
Opomba: delujeta tudi proti jabolčnemu zavijaču!		

6. Škropljenje v juliju:

a) Jablanova plesen	captan	0,25 %
	dodin	0,1 %
	euparen	0,20 %
Škropimo vsakih 14 dni!		
b) Jabolčni zavijač	dimilin WP 10	0,1—0,5 %
c) Rdeča sadna pršica	apollo	0,04 %
d) Krvava uš	pirimor	0,6 %

II. HRUŠKE

1. Predpomladansko škropljenje

a) Hrušova bolšica: (pred začetkom vegetacije)	decis fastac ali falstar ali karate	0,5 % 0,025 % 0,05 % 0,05 %
b) Hruškov škrlup:	bakreno apno 50 ali kupropin ali cuprablau Z ali delan SC — 750 ali captan 50	0,5 % 0,5 % 0,5 % 0,75 % 0,25 %

2. Škropljenje u cvet

Škropimo le izjemoma v izrazito deževnem vremenu proti škrlupu.

3. Škropljenje po cvetenju

a) Škrlup (vsakih 10—12 dni)	decan SC — 750 ali captan 50	0,75 % 0,25 %
b) Rdeča sadna pršica	apollo ali missorun ali dikofol pirimor	0,04 % 0,5 % 0,2 % 0,06 %
c) Listne uši	dimilin	0,15 %
d) Hrušova bolšica	+ bijelo ulje	0,5 %

4. Škropljenje v poletnem času

Škropimo le proti škrlupu (organski — dotikalni fungicidi) in koncem julija proti hruškovemu zavijaču (dimilin)

5. Poznejša škropljenja

Samo proti škrlupu (organski — dotikalni fungicidi)

III. ŠKROPLJENJE BRESKEV

1. Predpomladansko in pomladansko škropljenje

(brsti že napenjajo)	ciran	0,5 %
a) Breskova kodravost	delan ali bakreno apno 50	0,3—0,4 % 0,6 %
b) Luknjičavost koščičarjev	dithane — 45 ali captan	0,75 % 0,25 %
	ali dodin	0,20 %
c) Breskov škrlup	dodin	0,20 %
	ali captan	0,25 %
	ali ciran	0,5 %
(Škropimo vsakih 14 dni do konca junija)		
d) Breskov zavijač	dimilin	0,1—0,5 %

IZ SKUPŠČINE SLOVENIJE

Zgodilo se je to, kar sem predvideval v zadnjem poročilu iz Skupščine: Zakon o zadrukah še vedno ni sprejet samo zaradi blokade tistih, ki imajo interes, da se delo v Skupščini zavira.

Zaradi neusklajenega X. poglavja (vračanje združnega premoženja), je usklajevalna komisija predlagala Zboru združenega dela, da ta svoj sklep umakne. ZZD tega ni storil, zato je bilo to odločanje prenešeno na skupno sejo vseh zborov dne 18. 12. 91. Kot je bilo pričakovati, se te seje namenoma ni udeležilo toliko poslancev iz vrst opozicije, da je bila seja zaradi nesklepčnosti preložena. Dne 27. decembra so zbori obravnavali amandma je k Zakonu o pokojninskem in invalidskem zavarovanju in jih usklajevali. Neenotni so si bili samo pri 51. členu tega zakona, zato je bila spet nujna skupna seja. Pri sprejemanju dnevnega reda je iz vrst DEMOSA bil podan predlog, da se najprej obravnava sporno X. poglavje Zakona o zadrukah. Po dolgem prekanju je moral dati predsednik predlog na glasovanje in je bil sprejet. Še pred začetkom razprave so nekateri poslanci opozicije zapustili dvorano, zaradi nesklepčnosti je bila seja ponovno preložena.

Vodstvo Skupščine si je zelo prizadevalo, da bi parlament še pred iztekom leta spravil pod streho vse tri zakone o zdravstvu, pokojninskem in invalidskem zavarovanju, o dohodnini, prometnem davku in še kaj. Matična delovna telesa in številne komisije so delale s polno paro, za 27. december pa je bila na hitro sklicana seja vseh treh zborov. Na ločenih sejah so bili zbori na meji sklepnosti, skupno sejo, ki naj bi dokončno sprejela omenjene zakone, pa je ponovno razbila nesklepčnost.

Nasprotniki spornega X. poglavja Zakona o zadrukah še vedno trmasto zatrjujejo, da mora to vprašanje rešiti zakon o denacionalizaciji. Menijo, da bi bil vložek vrnjenega združnega premoženja v živilsko-predelovalno industrijo krivičen do drugih, bati se je monopola s strani kmetov pri proizvodnji

hrane, večala da bi se brezposelnost v prehrambeni industriji in še kaj. Te trditve so nesmiselne in krivične do kmetov-proizvajalcev, ki si s tem želijo samo to, da jim novi združni zakon omogoči soodločanje pri prodaji in ceni svojih proizvodov. Te možnosti naš kmet do sedaj še ni imel, saj se v proizvodni verigi njegova pot konča ravno tam, kjer je najvažnejše: pri prodaji! To edinstveno priložnost pa bi nam rada izpodnesla opozicija z vsemi sredstvi, ki ji daje na razpolago začasni poslovnik Skupščine.

Zanimivo je tudi spletkarjenje pri zakonu o Skladu kmetijskih zemljišč in gozdov. Kot sem že poročal, smo poslanci iz koroške regije vložili amandma, da naj ta Sklad omogoča zakup gozdov tistim kmetom, ki so brez njih, (agrarni interesi). Poslanec iz gozdarske stroke je vložil nasproten predlog. Ker je IS podprl naš predlog, je omenjeni poslanec umaknil svojega, preko poslanca iz povsem druge stroke pa je spet vložil amandma z utemeljitvijo, da zakup gozdov iz družbene lastnine po sedaj še veljavnem zakonu o gozdovih tako ni možen. Zakon še ni sprejet, zato je usoda kmetov brez gozda še vedno nejasna.

V razpravi pri predlogu Zakona o prometnem davku od prometa proizvodov in storitev sem ugovarjal obdavčitev proizvodov iz živalskih kož, dlake, rogov, parkljev, (razen kravjeka). Vložil sem tudi amandma, ki pa ni bil sprejet. Omenjeni zakon tudi ne prinaša oprostitev davka pri gorivu za proizvodnjo hrane, pač pa prav isti zakon predvideva drastične kazni, če si bomo drznili uporabljati kurilno olje!

Poleg tega, da ima parlament na začetku leta na programu cel kup nedokončanih, a zelo važnih zakonov, ga čaka obremenjevanje že vnaprej predvidena dolga, žolčna razprava o republiškem proračunu. Za sedaj lahko povem le to, da ima Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, predlagano vsoto tri in pol milijarde SLT, kar je za tako važno go-

spodarsko panogo odločno premalo! Ta vsota predstavlja le 1.23% družbene proizvodnje, ali ca 3% celotnega republiškega proračuna! Navsezadnje bi ta vsota še nekaj pomenila, če ne bi bila tako razdrobljena, saj so koristniki tega žaklja napisani kar na devetih straneh! Za primarno kmetijsko proizvodnjo je namreč namenjena zelo malo, večina tega denarja je namenjena v dejavnosti sekundarnega značaja! Pisarniška oprema, nabava službenih vozil, osebni dohodki, itd. itd., cele litanije, ki po mojem mnenju nikakor ne spodbujajo učinkovito tržno proizvodnjo, ki je za novo državo Slovenijo še kako potrebna! Za zagonske stroške Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov je n. pr. predviden poldrug milijon SLT. Če bi kmetijska zemljišča in gozdove vrnilo znanim bivšim lastnikom mimo tega Sklada, koliko bi bilo s tem v zvezi manj stroškov! Imamo torej priložnost, da po nepotrebnem zelo razširimo institucijo, ki bo zaposlovala gotov krog ljudi! Kmetje pa se bomo še naprej borili za miloščino, ki jo je nam država dolžna dati na račun nesorazmernih cen, ki so prisotne v kmetijski proizvodnji že dolga leta nazaj! Kmetje smo načelno proti taki miloščini, vendar v dani situaciji smo primorani, da se z njo potolazimo. Mi vidimo rešitev le v ekonomski ceni naših proizvodov, kar bi razblinilo vsesplošno mnenje, da je kmet socialni podpiranec družbe. Pa je res le obratno!

Dolžnost mi je vas obvestiti še to: znanec, ki je poslanec za področje kmetijstva za Savinjsko dolino, g. Vinko Drča, ki je tudi član upravnega odbora mlekarne Arja vas, mi je sporočil, da bo na njegovo zahtevo v najkrajšem času sklican sestanek v mlekarni. Poleg drugih odgovornih bodo povabili tudi podpredsednika vlade g. Andreja Ocvirka. Dogovorili se bodo o bolj rednem izplačilu mleka in o plačilu bančnih obresti, ki jih je mlekarna dolžna poravnati! Zatrtil mi je, da bo posebej izpostavil problem proizvajalcev mleka s koroškega področja. Bog ga usliši!

Žal mi je, ker vam na začetku leta ne morem poročati nič kaj spodbudnega, vseeno pa vam vsem skupaj želim srečno in uspehov polno novo leto 1992! Ajnzik

nadaljevanje s 3. strani

2. Cvetna in sadna monilija:

bemonil	0,3 %
ali kidan	0,02 %
ali baycor 300 EC	0,05 %

IV. OSTALO SADNO DREVJE

1. Češnje

a) Češnjava muha:	lov muh z lepilom (lepilo za miši)
2. Slive	ali buminal — vaba

a) Rožičavost sliv: podobno kot proti breskovi kodravosti (fungicidi).	
b) Slivov zavijač:	dimilin WP 10 0,1—0,5 %

OPOMBA!

V integralnem varstvu sadnega drevja ne škropimo na splošno, marveč proti tistim boleznim in škodljivcem, ki so se pojavili. To pomeni, da moramo sproti ugotavljati nalet, spremljati prag škodljivosti in potem ukrepati.

(uporaba seksualnih — feromonskih vab).

Pri triletni uporabi omenjenih sredstev za varstvo rastlin se bodo razvili naravni sovražniki (pikapolonice, stenice, tančanice, roparske pršice). Tako se bo zmanjšala uporaba kemičnih sredstev. Pri škropljenju je potrebno upoštevati karenco posameznega sredstva, embalaža je potrebno po uporabi sredstva vrniti proizvajalcu.

Jože PRATNEKAR

ODDIH NA POKLJUKI

Gozdno gospodarstvo Bled nudi na Pokljuki (1200 m nadmorske višine) v gozdarski koči najem lepo urejenih apartmajev: v velikosti 38 m² za 2—3 osebe (kuhinja, dnevni prostor, spalnica, WC in tuš, balkon) in za 5—6 oseb v velikosti 58 m² (kuhinja, 3 sobe, 3 WC in tuš). Vsi apartmaji so centralno ogrevani. Koča leži ob glavni cesti na Mrzlem studencu. Poleg urejenih tekaških prog najmanj 10 km sta v bližini tudi dve smučišči: ob hotelu Šport, ki je oddaljen 2 km in na Zatrniku oddaljenem 8 km.

Vse dodatne informacije dobite v kadrovske splošnem sektorju pri Marijani Lahovnik.

CENIK

	AP 1 oseba	AP 3 osebe	AP 5 oseb	1 post. soba + WC	2 post. soba + WC
24. 12. do 28. 2					
1. 7. do 31. 8.	300 Slt	500 Slt	700 Slt	150 Slt	250 Slt
1. 3. do 30. 6.					
1. 9. do 23. 12.	240 Slt	370 Slt	525 Slt	120 Slt	190 Slt

Cene so vezane na nemško marko.

Marijana LAHOVNIK

UPORABA DODATKA ENSIMAX PRI SILIRANJU TRAVE

Siliranje trave je zaradi visoke vsebnosti beljakovin in malo škrobnih vrednosti največkrat težavno. Tudi vremenske razmere so navadno v času siliranja neugodne. Če siliramo mokro in vlažno krmo, se pojavita gnilobno in masleno kislinsko vrenje. Taka silaža smrdi, beljakovine so dejansko neprebavljive, biološka vrednost take silaže je nizka.

Boljši način je, da siliramo uvelo krmo, saj bomo s takim načinom pridelali kvalitetno silažo. Pri tem načinu pa se lahko zgodi, da krma v silosu plesni, ker smo jo premalo stlačili. Pri odvzemu se pojavlja naknadna fermentacija, ki zmanjšuje biološko vrednost silaže.

V novejšem času se je na tržišču pojavilo novo sredstvo z imenom ENSIMAX, ki pri dodajanju silaži bistveno

izboljšuje njeno kvaliteto. Ensimax kontrolira fermentacijo v procesu siliranja in preprečuje razgradnjo beljakovin. S tem dosežemo, da se v silaži ohranita energetska in hranilna vrednost krme.

Sredstvo dodajamo predvsem pri siliranju mokre trave, travno-deteljnih mešanice, detelje in lucerne.

Prednosti siliranja z ENSIMAX-om: omogoča siliranje mokre krme v deževnem vremenu,

siliramo lahko svežo krmo, izgube hranilnih snovi so minimalne v silaži se poveča vsebnost energije in beljakovin,

izboljša se biološka vrednost silaže in izkoristek hranilnih snovi,

izgube zaradi plesnenja so minimalne, sredstvo preprečuje naknadno vrenje pri odvzemu.

Sredstvo ensimax v predpisani količini sproti škropimo po krmi. Pri tem lahko uporabljamo ročno škropilnico, vrtno zalivalko, ali pa na samonakladalno prikolico namestimo posebno dozirno napravo. V tem primeru lahko sredstvo dodajamo že na travniku obenem, ko krmo pobiramo.

Potrebne količine sredstva zavisijo od vlažnosti krme. Čimbolj je krma vlažna, več sredstva je potrebno dodati.

Okvirne količine znašajo od 2 do 6 litrov na tono krme

Opozorilo

ENSIMAX je koroziven. Pri dotiku s kožo povzroča opekline. Zaradi tega je potrebno pri uporabi uporabljati zaščitno masko in rokavice. Posebno je potrebno biti pazljiv pri uporabi sredstva v stolpnih silosih, kjer je zračenje oteženo.

Jože Pratnekar

OSTALI DOGODKI

CVETI HRIBERNIK V SLOVO

Ob izteku lanskega leta je zadnjega dne v dopoldanskih urah nenadoma ugasnilo življenje gospodinje Šancelnove kmetije, skrbni ženi, materi, babici, sestri, teti ter naši dobri in prijazni sosedici.

Cveti Hribnik, rojeni Areh, je stekla zibel maja 1920 v Starem trgu, na trdni kmetiji, v številni zavedni slovenski družini. Rojenice so ji najbrž že v zibelki določile, da bo ostala na kmetiji za gospodinjico, določile so ji usodo slovenske kmetice — matere, ki ji je dano prvobitno poslanstvo, da skrbi za ohranitev rodu, ohranja zvestobo zemlji, narodu in domovini. Temu velikemu poslanstvu se pokojna Šancelnova Cveta ni nikdar izneverila.

Mladost je preživela v številni družini z dvema bratoma in štirimi sestrami ob trdem delu na kmetiji.

V letih 1938—39 je končala kmetijsko-gospodinjstvo šolo v Svečini.

V času druge svetovne vojne se je v okviru svoje zavedne slovenske družine vključila v aktivno podporo in sodelovanje z narodnoosvobodilnim gibanjem. Na kmetiji so se stekale številne partizanske kurirske poti, s katerimi je vzdrževala stalne vezi in opravljala odgovorne kurirske-obveščevalne naloge, vedno v veliki nevarnosti pred nogami okupatorske vojaške in gestapovske postojanke. Z občeudovanja vredno zavzetostjo, pogumom in zanesljivostjo je skupaj z drugimi družinskimi člani opravljala to nevarno nalogo.

Kmetiji je ostala zvesta tudi po vojni, ko tedanje razmere niso bile naklonjene ne kmetom in ne obnovi kmetij.

Leta 1953 se je poročila z Ivanom Hribnikom — Vivodovim iz Golavabuke ter skupaj z njim s trdim delom in odrekanjem obnovila in modernizirala medvojno in po vojni izčrpano kmetijo. Danes je to trdna in cvetoča kmetija, ki ohranja številni Šancelnov rod in veliko prispeva za naš skupni vsakdanji kruh — vsako leto več tisoč litrov mleka in na desetine stotov mesne prireje.

Ob vsakodnevnem delu in skrbeh za družino, ki so izčrpavale pokojni Cveta življenjske moči in zdravje, pa je morala lani doživeti še eno težko preizkušnjo, ko je v skrbeh za dva sinova, ki sta v enotah TO sodelovala v bojih za našo neodvisnost, zvedela, da je bil težko ranjen njen najmlajši sin Stanko. Čeprav se je k sreči vse dobro končalo, pa je zaskrbljeno materino srce prizadela globoka bolečina in strah pred najhujšim.

Ko bo znova zadehtelo na pomlad po sveže pokošeni travi, za novi pridelek na Šancelnovih štukih in rebrih, se nam bo oživljajal trpek in spoštljiv spomin na pokojno Cveto, ko je iz leta v leta z grabljami neutrudno spravljala mrvo za kosci in stroji, sleherno bilko krme za številno čredo. Pogrešali jo bomo; ob sončni pripeki, ko je skrbno spravljala suho krmo pred nevihtami, ko se je s skrbjo ozirala v nebo za pridelek, ob večerni molži, ko je nalivala sveže mleko strankam, pa v zgodnjih jutranjih urah, ko je pomagala možu ali sinu odpremljat mleko za mlekarno. Najbolj boleče pa jo bodo pogrešali njeni — mož, otroci, vnuki.

Spoštovana Šancelnova Cveta, v miru počivaj v slovenski zemlji, ki si ji posvetila vse svoje moči in ljubezen.

Hvala Ti za vse!

Ivan Uršič

FRANCKI PAČNIK V SLOVO

Pred dobrimi 8. leti sem v Viharniku opisala njeno 70 letnico in na kratko njeno življenjsko pot. Kako hitro je minilo teh 8 let in zavedno smo se poslovili od nje. Vsi jo bomo zelo pogrešali. Zadnje mesece so ji moči hitro pešale in dogorela je kot sveča. Vse svoje življenje se je razdajala drugim, nam bila svetel vzor marljivosti, skromnosti in poštenosti. Rodila se je na veliki kmetiji pri Sošlunu. Čeprav so morali pridno delati, so ob večerih po delu in ob praznikih mnogo prepevali, saj so bili vsi cerkveni pevci, oče in dva brata muzikanta. Tako je bilo pri tej hiši kljub težavam večkrat veselo.

Nikoli se ni za dalj časa ločila od svojega doma, le zaradi bolezni. Koliko noči je prebedela pri bolniških. Ko je prevzel gospodarstvo brat Ivan, se je preselila k ostarelim staršem v lepo in toplo leseno kočico in jim stregla vse do njihove smrti.

Veliko dobrega je storila v svojem življenju tudi med drugo svetovno vojno.

Draga teta, sestra in svakinja počivajte v miru v domači zemlji razborskega pokopališča. Ohranili vas bomo v lepem in hvaležnem spomnu.

Sestra, brat in 33 nečakov

Ne pričakuj pogovora z mrličem, niti dobroteljni od stiskača.

Vse pride na dan, če ne prej, pa čez sedem let.

Slava je strup, ki ga je treba jemati v malih količinah.

Ne verjemi vsaki sosedu, kjer je dostokrat kaj zlaganega.

Sever dež odžene, žalosten obraz pa opravljujca.

Z bogom in dobro voljo začni vsako delo, pa bo lep uspeh imelo.

Mlad naj dela, star poseda.

Kdor previsoko dviga nos, ta bo kmalu hodil bos.

Zimska praznovanja

Pregovor pravi, da stari ljudje živijo v preteklosti, mladi pa v prihodnosti. To vsekakor drži. Spreminjajo se časi, z njimi pa ljudje. Moderna tehnika vpliva na ljudi. Vsak jo hoče osvojiti v največji meri, v ozadje pa vedno bolj stopajo medsebojni odnosi. Zimski prazniki nimajo več tiste svežine, tistega veselja kot nekdanj. Pred zadnjo svetovno vojno so ravno prazniki in godovi dali priložnost, da so ljudski običaji ohranjali medsebojne stike v največji meri. Povsod pa je človeka spremljala ljudska pesem. Brez nje ni šlo nikjer.

Na starega leta zvečer so hodili pevci pet kolednicno voščilnico za Novo leto. Po dve ali pa še več skupin je prišlo v tej noči. Za dan so si zaslužili klobaso ali pa denar, če še ni bilo dotodaj kolin. Za otroke pa je bilo veliko veselja na dan nedolžnih otročičev, imenovan otročje ali pa tepeni dan. Takrat so odrasli vstali zelo zgodaj, kajti otroci so imeli največji užitek, če so koga s šibo v roku dobili v postelji. Za ta dan so pri nas pripravili veliko drobiža po 25 par ali 50 par. Dinar je bil že preveč, saj je bil vreden dve jajci, kar pa je bilo za takratne razmere veliko. Ves dopoldan so se valile po stezi k hiši cele gruče otrok. Vsak je dobil pest suhih hrušk ali krhljev, par orehov, par jabolok in 25 par. Takrat so povsod gospodinje nasušile veliko sadja v krušni peči, ki je mnogokje pozimi nadomeščal kruh. Otroci so poiskali ljudi tudi pri delu v hlevih in drugod, da bi nabrali čimveč denarja. Ko so topli s šibo so govorili različno, kakor so jih pač doma naučili na primer: »Reš'te se, reš'te se, da bi zdravi veseli v novem letu živeli.« Ali pa: »Reš'te se, reš'te, pa žakl odvežte, en dinar al' dva se vam nič ne pozna.« Najmlajši pa več kot: »Reš'te se,

reš'te!« niso zmogli. Opoldan je bilo tepežkovanje konec (ali otepanja kot so to imenovali). Na svetega Janeza dan so po cerkvah blagoslavljaljo vino janzevec, nato so ga kar v cerkvi razdelili po kozarcih med vernike za zdravje. Od tod tudi »trinkanje« s kozarci ob pitju vina v družbi, ko rečemo sopivcu »Na zdravje!« Več dela je bilo s pripravo na koledovanje za svete tri kralje. Treba je bilo napraviti zvezdo iz večbarvnega papirja. V njej je bila luč in morala se je vrteti. Tudi ta večer so prišle po dve in več skupin. Obstajale sta dve različni pesmi. Nekateri so prišli tudi s harmoniko. Ko so odpeli, je že pri vratih mišjavka maček z vrečo in moledoval za klobaso. Po vojni so te pevce preganjali in lovili miličniki in jih ovajali sodniku za prekrške, češ da motijo nočni mir. Pri nas v Šentilju pa častijo svetega Antona še danes. V podružniški cerkvi svetega Ahaca mu je posvečen eden oltar.

Ta dan in na naslednjo nedeljo je v tej cerkvi sveta maša, kjer pobirajo darove v mesu. Ljudje prinašajo prekajene mesne kose, največ pa klobase za srečo in zdravje pri svinjah. Kip svetega Antona ima na oltarju ob sebi svinjo. To meso so nekoč prodali na licitaciji

v bližnji gostilni. Danes pa, ko je tega bolj malo, ga uporabijo za delavce pri cerkvenih delih. Zadnji zimski praznik je svečnica. Ta dan blagoslavljaljo po cerkvah sveče. V vsaki družini naj bi bili dve blagoslovljeni sveči za zadnjo uro. Pred vojno pa so tudi ta dan hodili po hišah pevci in sicer podnevi in pobirali darove, sedaj so to že opustili. Danes ko nihče več teh šeg ne preganja, se zopet obnavljajo.

Ko je bila neka kmetica zaradi petja v zaporu tri dni, je jedla krompirjevo juho brez začimb. Po prestani kazni je nesla v zapor koš začimb za uboge zapornike, da bodo jedli bolj okusno hrano.

Zimski čas je bil prilika za veselje in lepo pesem. Tudi televizija bi lahko marsikaj posnela po naši domovini, stare ljudske običaje, ki izginjajo v pozabo.

Dnevi med Božičem in Novim letom so bili nekakšen letni dopust za hlapce, dekline, pastirje, varuške in druge. Kdo je imel dom, je šel domov, drugi k sorodnikom. Pravili so, da gredo »punkl« (culo) šivat. Po Novem letu pa so šli služiti k svojim novim ali pa tudi stariim gospodarjem.

Jože KRAJNC

ZAHVALA

Ob nenadni in boleči izgubi drage sestre vsakinja in tete

FRANČKE

se iskreno zahvaljujemo: osebju internega oddelka bolnice Slovenj Gradec za lajšanje bolečin, gospodu župniku za govor in opravljeni pogrebni obred Ivanu Glasenčniku za govor, pevcem za zapete žalostinke, sosedom Karničnikom, Hovnikovim, zlasti Lenki in Milki, Čavkovi Fanki in Janku za prevoz. Zahvaljujejo se vsem za darovane vence, cvetje in svečke ter za svete maše.

Hvala vsem, ki ste jo spremljali na njeni zadnji poti na razboško pokopališče.

SASNOVI

ZAHVALA

Ob boleči in tragični izgubi dragega moža in očeta

BERNARDA GRIČNIKA
iz Gornjega Doliča

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so ga spremljali na zadnji poti ter mu darovali cvetje in sveče. Hvala gospodinu za poslovilne besede ter gospodu župniku Francu Gornjaku za pogrebni obred.

Žalujoci: žena Veronika ter otroci; Irena z družino, Ivan, Bernard, Sonja in Milan.

MARIJA KOGELNIK 1903—1991

In memoriam so rekli stari Rimljani, kadar so se hoteli po smrti na koga spomniti.

V Spomin, pred kratkim umrla Mariji Kogelnik, Klančnikovi mami iz Podklanca pri Dravogradu, naj bodo zapisane tudi te skromne vrstice. Rajna Marija Kogelnik, roj. Pitino, se je rodila 17. septembra 1903 leta pri Robinu na Podklanču. Umrla pa je v 89. letu starosti pri Klančniku na Podklanču.

Kmečka hči, od doma navajena trdega dela, se je omožila in prišla še nedoletna za gospodinjo na sosednjo Klančnikovo kmetijo. Tam jo je poleg moža in ljubezni čakalo še več dela, še več skrbi, odgovornosti in trpljenja.

Poleg kmetice, gospodinje in žene je postala mati. Dvanajst otrok je rodila. Štiri izmed njih je pokopala, dokler je živela.

Postala je steber družine. Klančnikove hiše. Vse štiri vogle, je ne samo podpirala, jih je nosila. V mlinu je mlela, v hlevu krmila in oskrbovala konje, živino in svinje. Skrbna gospodinja je znala čudovito po-

streči tistim, ki so prihajali k hiši. Spoštovala je sosedne znance in prijatelje, sorodstvo. Vsi so jo spoštovali in radi imeli. Najbolj pri srcu, ves čas njenega dolgega življenja, so ji bili njeni otroci. Ljubila jih je, skrbela zanje, bedela nad njimi. Jokala in žalovala je za umrlimi. Ljubila je rože. Najljubša med njimi ji je bila pasijonka: — cvetlica, ki ponazarja Kristusovo trpljenje, tri žebelje, s katerimi je bil pribit na križ.

Rajni Klančnikovi mami se prsrčno zahvalimo za vse lepo, kar nam je dala in kar je v svojem lepem, dolgem življenju dobrega storila. In še nekaj ne smem pozabiti: Prsrčnih, toplih besed, s katerimi je njena snaha Lojzka, opisala svojo taščo:

»Napiši, da mama niso bili gospodovalna tašča, kot pogosto danes tarnajo mlade gospodinje in snaha. Bili so potrpežljiva, prijateljska, dobra, dobra, tašča! Takšnih bi moralo biti več, potem bi bilo lepše živeti!«

Počivajte v miru v naši tako zelo ljubljeni svobodni, slovenski zemlji, draga Klančnikova mama!

December 1991

Rok Gorenšek

V SLOVO VALENTINU ŠAPKU

Pride čas, ko se je treba za vedno posloviti. Ne le enim, vsem. V imenu krajevnega odbora Zveze združenj borcev NOV Ravne na Koroškem in občanov Raven se poslavljamo od našega člana Valentina Šapka — p. d. Močnika. V spominu nam bo ostal po svojih dejanjih, kot zaveden Slovenec. V rojstni Strojni smo ga po dobrih trinosemdesetih letih življenja, 8. decembra položili k večnemu počitku.

V času avstro-ogrske monarhije je začel tu doma hoditi v šolo, jo končal v kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev, odslužil je vojaški rok v kraljevini Jugoslaviji in preživel nemško vojno ujetništvo, pomagal osvobodilnemu gibanju med drugo svetovno vojno in doživel osvoboditev izpod nemških okupatorjev ter nastanek nove Jugoslavije. Lani pa je doživel še razglasitev svobodne Slovenije. Koliko velikih, pomembnih dogodkov v enem samem življenju, življenju Slovenca iz Strojne, kmeta na svoji zemlji, Valentina Šapka. In prav za svojo rodno domačijo je storil vse, da bi bila trdna in slovenska.

Ni nasedel agitatorjem, ki so

oznanjali imenitno življenje v »tretjem Reichu«. Ko so zasedli Nemci našo deželo, je videl, kaj so počeli ti okupatorji: izgnali so učitelje, duhovnike, duševno in telesno prizadete ljudi so pobrali in jih brezsrčno pomorili. Pouk v šoli je bil le v nemškem jeziku; učitelji, zdravniki, duhovniki, vse sami tujci. Ko pa so začeli novačiti naše fante še za nemško vojsko, so ljudje začutili, da se bo treba upreti. Začeli so se oglašati tudi organizatorji OF. Sam je imel sina in tri hčerke in ni mu bilo vseeno, kako bodo odrasčali. Začel je podpirati OF s tem, kar je imel, s hrano in drugimi prispevki ter varnim zavetjem. V bližini hiše je bil »bunker« aktivistov dravogradskega okrožja, ki ga je tudi oskrboval s hrano, kadar je bil na vrsti. Zato imena tistih, ki so se kakorkoli borili za osvoboditev izpod tujčevega jarma, ne smemo pozabiti. Ta del naše zgodovine mora ostati in se sporočati naprej.

Hvala pokojnemu Valentinu Šapku za vse, kar je žrtvoval za osvoboditev, pa tudi za povojno izgradnjo. Naj mirno počiva v domači zemlji!

Vera Horjak

Glasilo VIHARNIK izdaja delovna organizacija Gozdno gospodarstvo Slovenj Gradec
Urednica: Ida ROBNIK, lektorica: Majda KLEMENŠEK, tehnični urednik: Bruno ŽNIDERSIČ.
Naklada: 3500 izvodov.
Tisk: GZP MARIBORSKI TISK Maribor, Tržaška cesta 14, 62000 Maribor, 1992.

IZ ŽIVLJENJA RAZBORŠKE MLADINE PRED VOJNO

V decembrski številki Viharnika sem predstavljal igro »Deseti brat«, ki smo jo igrali gozdni delavci v Razboru leta 1962, sedaj pa bi rad opisal kulturno in družabno življenje kmečke in delavske mladine iz Razbora pred drugo svetovno vojno in prva leta po njej.

Spominjam se nazaj, tja v trideseta leta, ko sem pričel hoditi v šolo. Takrat je bila v Razboru enorazredna osnovna šola s 4 oddelki. Prvi in drugi oddelek je imel pouk popoldne, tretji in četrti pa dopoldne. Obvezen je bil tudi veronauk dvakrat tedensko.

V Razboru je bilo ustanovljeno kmalu po prvi svetovni vojni prosvetno društvo, ki se je imenovalo »Slovensko katoliško izobraževalno društvo«. V mežnariji so imeli eno sobo, v kateri je bila društvena knjižnica, ki je bila za tiste čase kar dobro založena s knjigami. V glavnem so bile to knjige domačih slovenskih pisateljev ter knjige Mohorjeve družbe, pa tudi pustolovskih romanov je premogla.

Zelo rad sem čital, zato me je ta knjižnica vedno strašno pritegovala, vendar dokler sem hodil v šolo, mi ni bila dostopna. K sreči pa je bila članica »Bralnega društva«, kot so knjižnico imenovali, moja starejša sestra Angela, kar sem vedno izkoristil, da sem prišel do knjig.

V tistih časih je bil predsednik tega kulturnega društva Filip Lesnik-Lipš po domače, krajevni krojač, zelo razgledan in zaveden Razborčan, njegov sin Andrej pa je vodil in organiziral igralsko skupino, ki je navadno pozimi za božične praznike predstavila kakšno igro. Spominjam se nekaterih: »Čez deset let«, »Mlinar in njegova hči«, »Dobrava« in še nekaterih.

V tistih časih, ko še ni bilo niti elektrike, kaj šele radia ali televizije, je bila za kmečko in delavsko mladino edina sprememba in zabava nedeljska maša, po maši pa so šli v krajevno gostilno k Pečolarju, kjer so se malo porazgovorili, včasih pa tudi ob zvokih harmonike vaškega godca malo zaplesali in se povesečili. Če pa se je pripravljala kakšna igra, pa je bil to dogodek za ves kraj, pa še iz sosednjih krajev so prišli gledat. Zelo dobro se spominjam starejših razborskih igralcev kot so bili: Ivan Glasenčnik-Zapečnik, Andrej Lesnik-Lipšov Andrej, Helena Pačnik-Šašnova Lenka in pa moja sestra Angela. Ti so poleg ostalih nastopali v vsaki igri. Idejni vodja in režiser pa je bil skoraj vedno domači župnik gospod Anton Oblak ali pa učitelj gospod Avgust Zidar. Predstava je bila običajno na božični večer po polnočnici v šoli, ko so ljudje čakali na jutranjo mašo ali svitnice. Navadno pa je bila ponovitev še na Novo leto.

Še sedaj se spominjam, kako sem bil srečen, če sem lahko sestri Angeli pomagal pri učenju za igro ali pa, če sem jo lahko spremljal na vaje. Teh dogodkov iz otroških let, ki so se mi vtisnili globoko v spomin, se še zmeraj zelo rad spominjam ter jih primerjam z življenjem sedanje generacije otrok in mladine. Klub velikim razlikam pa vendar mislim, da smo tudi mi preživeli srečno otroštvo in mladost.

V tej številki Viharnika bi rad predstavil dve igri, ki so jih v tistih časih igrali razborski fantje in dekleta. To sta bili: »Mlinar in njegova hči« in pa veseloigro: »Zamotana snubitev, ali tisoč vozlov« in katerih slike so se še ohranile. Podrobne vsebine ali avtorjev teh iger se ne spominjam, vem pa, da sta igri obravnavali zgodbi iz takratnega kmečkega življenja.

Iz slik bodo nekateri Razborčani gotovo spoznali svoje sorodnike ali znance iz starejše generacije. Mnogih danes, žal, ni več med nami. Naj bo ta članek posvečen njihovemu spominu. Dali so lep zgled svojim naslednikom, da se je kulturnoprosvetno življenje v Razboru tudi po vojni nadaljevalo.

Rudi Rebernik

Igralci igre: »Mlinar in njegova hči« v Razboru okrog leta 1935

1. vrsta: Pečolarjeva Minka, Šašnova Lenka, Mokakov Tine, Zapeški Ivan, Kristavška Gelika in Pečolarjev Ivan

2. vrsta: Martin Knez-Domin, Lipošova Micka, Jože Pačnik-Mivc, Elbarči Franc, Zapeški Lipi, Zapeška Milka in pa mežnar — organist Ciril

Igralci veseloigre »Zamotana snubitev« v Razboru leta 1941.

Sedijo: Jože Pačnik-Mivc, Jože Lesjak-Mežnar in pa Andrej Lesnik

Stojijo: Matija Apohal, Molakov France, Roneča Nežka, Mivčeva Micka, Kristavška Angela, Farovška Jerica, Mivčev Franc, Molakov Tine, Molakova Tončka, Zapeški Lipi, Šimon Krivec, Ivan Potočnik-Rone

Obisk pri Jožetu Krajncu

Kmetje smo že po naravi bolj izurjeni za sukanje orodja v rokah kot peresa, pa vendar se tu pa tam le najde kateri, ki je voljan svoja doživetja ali spomine zapisati na papir za časopis. No taki, ki radi beremo in sučemo pero, se spoznamo na kakšnem srečanju. In tako sva se spoznala tudi z JOŽETOM KRAJNCEM iz Šentilja pri Mislinji.

Povedal mi je marsikaj zanimivega iz svojega življenja, kar je vredno zapisati. Bil je tik pred dosluženjem vojaščine, ko so se nad našo deželo pripodili temni oblaki, grozeče se vojne, ki ljudem niso obetali nič dobrega. Kot mnogim mladim fantom so tudi njemu spodnesli sanje o skorajšnji vrnitvi v svoj preljubi domači kraj in nanj prilepili vojaško suknjo. Še nadaljna štiri leta in pol se je potikal po bojiščih in ujetništvih ter se ves razcapan in sestradan vrnil v svoj domači kraj šele ob koncu leta 1945, kjer ga domači skoraj niso več poznali. Saj sploh niso več vedeli, ali je še živ ali ne.

O obleki, ki jo je slekel pred vojaščino, ni bilo več sledu, saj je bila že vsa iztrošena zaradi pomanjkanja v težkih časih. Ker pa je bil Jože kmečkega porekla, ni dobil nakaznic za tekstil, čeprav kmetje tekstila ne proizvajajo. Z grenkobo mi pripoveduje, da je moral še dolgo hoditi v cunjah, ki jih je privlekel s seboj iz ujetništva, kjer je pustil svoja najlepša mlada leta.

Ko so mu starši prepustili majhno kmetijo, mu je v srcu zatlela volja po osvajanju deklet in po gospodinjstvu mu ni bilo treba kam daleč. Takrat so dekleta še bolj cenila kmečki stan.

Ker se na majhni kmetiji ni dalo živeti samo od kmetijstva, se je oprijel zavarovalništva za polna tri desetletja in prekriziral obširno področje ob reki Mislinji. Dostikrat so mu na poteh bile spremljevalke nevihte, naliivi in tudi skozi snežne zamete je bilo treba pozimi. Ko je prišel na cilj, pa ni bilo denarja pri hiši, ali pa ni bilo koga doma in dolgo pot

je bilo treba ponoviti. Na srečo je bilo takih doživetij bolj malo.

V vseh teh letih mu je uspelo, da je poleg službe s trdim delom skupaj s potomci vsa stara poslopja obnovil z novimi in dopolnil, kar je načrtoval. Za ta uspeh se ima zahvaliti skrbni ženi, ki je v njegovi odsotnosti ob vzgoji otrok podpirala še četrti vogal hiše.

Pa še dve njegovi posebnosti moram omeniti. Ob službi in delu na kmetiji je vedno našel tudi čas za sodelovanje na gledaliških odrih in gostovanja z igrami tudi po drugih krajih, na kar so mu ostali lepi spomini. Skozi ves čas, odkar se je seznanil s pisano bese-

do, je vsak prosti trenutek izkoristil za branje. In prav vneto branje mu je dalo navdih, da je začel pisati leposlovne črtice in članke za objavo v časopisih. Pa tudi pesnitve mu niso tuje, se mu dobro rimajo in nekaj so mu jih objavili v Mohorjevkah.

Kljub temu, da je Jože pred leti že odložil sedmi križ, je še vedno aktiven povsod, kjer je treba prijeti za delo, kjer se obnavlja kakšen kulturni pomnik ali drugi, ljudem koristni, objekt.

V imenu vseh, ki ga poznamo in spoštujemo, mu želim, da bi oba z ženo ob svojih potomcih še dolgo čila in zdrava uživala sadove svojega dela ter, da bi nam, ki radi beremo njegove vrstice, še postregel s kakšno zanimivo črtico.

Ludvik Mori

Jože Krajnc z ženo in vnukom Petrom

VILE, ŽALIK ŽENE, RUSALKE IN ŠKRATI

so bili po pradavnem verovanju naših pradedov, dobri, človeku prijazni, vendar ne vselej, prijazni duhovi. Živeli so v gozdovih, skalnih votlinah, vodah, rekah in jezerih. Najti jih je bilo tudi pod zemljo, v zraku in po domovih ljudeh.

Vile in žalik žene so bili dobri, človeku prijazni duhovi, ženskega spola, prekrasna ženska bitja z dolgimi, do tal segajočimi zlatimi lasmi. Živele so po gozdovih, najraje v skalnih votlinah v pečevju. Pri nas sta po pradavnem izročilu najbolj poznani prebivališči vil skalne votline v Kotnikovih pečeh za Plešivcem, Uršljo goro. Nad cesto, ki pelje od Križana proti Ciganiji, mimo Šentvida do kočne na Slemenu. Drugo prebivališče vil, ki so jih za razliko od drugod po Sloveniji, pri nas na Koroškem imenovali žal žene, je bilo pa na Zelovcu v Mrakovih pečeh. Med ljudmi, posebno starejšimi, so še danes poznane razne pripovedke o tistih pradavnih, srečnih časih.

Tako se je nekoč zgodilo, da se je mlada, prekrasna žal žena, zaljubila v mladega Mraka in vsako noč prihajala spat k njemu v kamro, kjer sta se ljubila pozno v noč. Ko sta zaspala, je žal žena vedno ležala tako, da so ji njeni razčesani, zlati lasje, prosto viseli in

padali z glave na tla. Lasje so se tako svetili, da je bila vsa kamra razsvetljena, kot da bi bila od sonca obsijana.

Dokler se je hodila žal žena k mlademu Mraku ljubiti in spat, je na Zelovcu in daleč okrog njega vladala blaginja.

Sreča je prebivala povsod. Polje je bogato rodilo. Pri živini je šlo vse po sreči. Toče, neviht in drugih nesreč skoraj ni bilo. Ljudje, stari in mladi so bili zdravi, veseli in so srečno živeli. Vse do tedaj, ko je mlado Mrakovo ženo premagala sprva radovednost, pozneje pa ljubosumnost, da je neke noči skrivaj pogledala v sobo, kjer sta ležala njen mož in žal žena.

Ko je žena videla, kako žal ženi zlati lasje visijo in padajo iz postelje na tla, jih je dvignila in rahlo položila na posteljo. To je žal ženo močno vznemirilo. Takoj drugi dan je potožila Mraku: »Ne bo dobro! Ne, ne bo, moj ljubi! Tvoja žena bo postala ljubosumna. To bo nesreča za naju, za njo in za vse ljudi na Zelovcu in daleč okoli!« Mladi Mrak se je ustrašil, rekoč: »Ljuba moja, saj veš, da te ljubim. A tudi ženi ne morem zameriti, ker me ima rada in zato postaja ljubosumna. Povej mi kaj je storiti, da se ne bo kaj hudega

zgodilo?«

»Nič ne moreva storiti, moj ljubi! Ko se bo najhujše zgodilo, se bo pač zgodilo. Oditu bom morala in te zapustiti. Ljudje pa nikoli več ne boste tako srečno živeli kot dosedaj!«

Po tistem je žal žena tako kot poprej, kot da se ni nič zgodilo, vsako noč prihaja v kamro k Mraku, kjer sta se ljubila in skupaj spala. Medtem si Mrakova žena ni več vedela pomagati. Ljubosumnost jo je iz dneva v dan bolj mučila in razjedala. Končno ji je neke noči prekipelo. Vedela je, da žal žena spi to noč v kamri pri Mraku. Skočila je iz postelje, vzela v roko škarje in tiho, da žal žene ne bi zbudila, stopila v kamro. Tam je zgrabila krasne zlato svetleče se lase in jih žal ženi odstrigla.

Žal žena je hipoma izginila. Svetloba je ugasnila. Nebo je razparal blisk. Silovito je treščilo v bližini. Blisk, je nato sledil blisku, grom, gromu. Veter je tulil in podiral drevesa. Nad vsem Zelovcem in okolico se je razdivjalo strahovito neurje. Ljudje takšnega še niso pomnili. Drugi dan je bilo daleč naokrog vse opustošeno in razdejano. Tako se je žal žena maščevala za odrezane lase in ljubosumnost Mrakove žene.

Poslej so se žal žene skrivale pred ljudmi. Nič več niso prihajale med nje v hiše. Tudi k Mraku ni bilo več nobene. Le tu in tam so jih ljudje slišali, kako so se klicale v Mrakovih pečeh, kjer so prebivale. Nekoč pa se je zgodilo, da je nastopila mrzla, strašna zima. Snega je zapadlo do streh. Nastala je lakota, ker ljudje zaradi slabe letine niso dovolj pridelali in zato niso imeli kaj jesti.

O božiču in svetih treh kraljih, ko je bila najhujša, so se v Mrakovih pečeh oglasile žal žene, klicale so mladega Mraka: »Mrak sej bob! Mrak sej bob! Mrak, čeravno je bil navajen že od nekdaj žal žene ubogati, ker so vedno prav svetovale, ni mogel verjeti svojih ušesom, da prav sliši. Sejati bob sedaj sredi najhujše zime, ko je zunaj več kot meter debelo snega, ko je mraz, da dréjve poka, ko sren drži odraslega človeka, da hodi po njem.

To je nemogoče! Toda žal žene ne lažejo, prav gotovo ga ne vlečejo za nos. Ni vedel, kaj storiti! Žal žene pa so noč za nočjo, dan za dnev, vse glasneje klicale iz Mrakovih pečeh: »Mrak sej bob! Mrak sej bob! Zato mu ni preostalo drugega kot, da jih je ubogal in začel sejati bob sredi najhujše zime, kar jih je pomnil.

Njive so pa pri Mraku strme. Zaradi zmrzlega, gladkega snega se je med sejanjem večina bobovih zrn strkljala po njivi navzdol, čez rob in se izgubila v gozdu med drevjem in goščavjem, kjer so jih požrle gozdne živali.

A glej, kakšno čudo se je zgodilo, ko je sneg skopnel! Tedaj je zrasel bob, kakršnega še nikoli ni bilo. V jeseni je bilo toliko boba, toliko pridelka, da ga je bilo dovolj za ljudi in živali za več let. In še za prodajo ga je veliko ostalo. Žal žene in vile so po naših krajih živele še na več krajih. Tudi v Škratkovih pečeh, blizu Slovenj Gradca. To sem napisal po pripovedovanju svojega dedija, starega Vužnika iz Podgore v Kotljah. Ta je poznal nešteto takšnih in podobnih povesti, pravljic in zgodbic, tudi naslednje, o katerih bom še pisal.

Rusalko so bile po ljudskem izročilu vodne vile, vodne žal žene. Domovale so v temnih, globokih vodah jezer, rek in tudi potokov. Vsega tega je pri nas bolj malo, zato je tudi pravljic in pripovedi o rusalkah bolj malo.

Precej več jih je o povodnem možu, poseben o tistem, ki je nekoč živel na Uršlji gori in se pozneje preselil na Pohorje, ker so na Gori pričeli zvoniti zvonovi.

O rusalkah se ve le to, da so bila prav tako lepa in krasna, ženska bitja, ki pa so bila bolj hladna in mrzla, zaradi svojega hladnega, mokrega, podvodnega domovanja.

Do ljudi so bile prijazne in so jim rade pomagale, če je bila potreba. Vendar pa so bile tudi neprijetne in zahrbtnje, saj so premnoge, mlade fante zvabile k sebi v svoje mokro domovanje, odkoder jim ni bilo več rešitve.

Škratov, škratkov, ki so bili dobri, hudobni in nagajivi po svojem obnašanju do ljudi, so naši predniki poznali mnogo. Ponavadi so bila ta bitja moškega spola, pedenj in več dolgi možici, ostarelih obrazov, dolgih brad z rdečimi, zelenimi ali pisanimi, dolgimi kapami na glavah. Dobri škratje, imenovani tudi palčki, so radi pomagali otrokom pa tudi odraslim ljudem. Seznanjali so jih z zakladi, zdravilnimi rastlinami, varovali otroke, opozarjali na nesreče in tako naprej. Hudobni pa so skušali ljudem povsod škodovati, jih zavajati, slepiti in storiti vse, da bi ljudem kar najbolj škodovali. Slabi škratje so tudi ponoči prenašali nakopičeni denar in zlato po zraku na druge kraje. Nagajivi škratje so bili nekoliko boljše od hudobnih. Ti so ljudem in otrokom radi nagajali na najrazličnejše načine, da so se jezili.

Ljudje so na primer rekli, če so kaj izgubili in kam založili: »Že spet škrat gor sedi. Je treba počakati, da se bo naveličal in odšel«. Škratje so preganjali tudi z govorjenjem, z besedami: »Beži, škrat, beži, če te ujamej in dobim ti pripremem brado v precep!«. Pomagalo je tudi dimljenje prostorov z blagoslovljenim lesom, škropljenje, z blagoslovljeno vodo in seveda molitev rožnega venca.

Iz teh starodavnih, poganskih časov je še danes v navadi predbožično, prednovoletno in predtrikraljevsko kajenje, škropljenje in molitev z obhodom vse družine po vseh poslopljih in prostorih na kmetiji. To se zgodi na sveti večer, silvestrov večer in večer pred svetimi tremi kralji.

Kajenje z blagoslovljenim dimom, žegnano vodo in molitev prežene škrate in hudobne duhove vsaj za nekaj časa iz prostorov, kjer žive ljudje in živali. Čez nekaj časa se sicer škratje in hudobni duhovi spet vrnejo, zato pa je treba postopek vsako leto ponoviti in ga znova opraviti. Nekoč, bilo je to v predvojni Jugoslaviji, je pozno zvečer prišel k naši hiši sosed. Bil je videti zelo razburjen in vznemirjen. Ko ga je oče vprašal, kod je ho-

dil in kaj ga je tako vznemirilo, se je nasmešnil in nekako skrivnostno dejal: »Nocoj sem slišal škratke. Nisem jih mogel videti, tako visoko so bili. Dobro pa sem jih slišal, kako so na glas govorili in čebljali med seboj. Najbrž so prišli iz Pece in nesli zlato proti Pohorju. Saj so glasovi prišli in se oddaljili iz teh smeri«. Moža sem dobro poznal. Bil je resen in prijazen mož. Ker je tako strahoma, prepričljivo pripovedoval o škratih, je tudi mene prijelo in me stisnilo pri srcu. Postalo me je strah. Na vprašanje očeta, kje je to doživel, je sosed povedal: »Na poti iz Raven v Kotlje je bilo. Tam na vrhu pri Smerečniku sem jih slišal, ko so leteli po zraku.«

Čeprav sem že davno odrasel in vem, da je takrat sosed slišal samo jato ptic selivk, ki se selijo in letijo samo ponoči, glasno čivkajo in se kličejo med seboj zato, da ostanejo skupaj in se v temi ne razgubijo, sem takrat sosedu sveto verjel! Še več, še sedaj po toliko letih, se ustavim, ozrem v nebo in poslušam, če kje morda le ne letijo škratje in odnašajo naš denar, da ga je vsak dan manj, kadar me pot ponoči pripelje na vrh blizu Smerečnika.

Rok Gorenšek

Antonija in Anton Kamenik — zlatoporočenca

Na Kuzmanovi kmetiji na Paki nad Mislinjo je bilo v soboto 28. decembra lani nadvse slovesno. 70-letna Antonija in 74-letni Anton KAMENIK iz Gornjega Doliča sta v rojstni hiši zlatoporočenca Antona praznovala ob navzočnosti okoli sto svatov zlato poroko. Slovesno razglasitev za zlatoporočenca sta opravila maticarka Ana Krivec in predsednik skupščine občine Slovenj Gradec ing. Ivan Uršič. Zlatoporočenca Antonija in Anton sta zakonsko zvezo sklenila v navzočnosti prič Dominika Kričaja in Franca Kanovnika 31. decembra 1941. leta v Vitanju.

Pol stoletja zakonske zveze dočakajo le redki zakonski pari in kljub trdim in težkim življenjskim pogojem sta ta jubilej dočkala Antonija in Anton Kamenik. Življenjska pot zlatoporočencev ni bila lahka. Ko sta si Antonija in Anton ustvarila zakonsko ognjišče, se je njima v zakonu rodilo deset otrok, dvakrat pa je Antonija rodila dvojčke Slavko in Slavčka ter Metko in Janka. Skrb za tako številno družino ni bila lahka, saj sta zlatoporočenca svojo skupno zakonsko pot začela skromno, brez vsega. Anton Kamenik se je najprej zaposlil v velenjskem rudniku, vendar po dveh letih zaposlitve si je našel nov »šiht« pri Gozdni upravi v Mislinji kot gozdni delavec sekač. »Trdi in hudi časi so bili takrat za nas, ko smo opravljali gozdna dela. Motornih žag in tudi prevoza na delo nismo poznali. Poznali smo le ročno žago, sekuro in cepin, na delo pa smo hodili peš, pozimi večkrat tudi do pet ur daleč,« se spominja Anton. Da pa je bilo pri hiši dovolj kruha, pa je k temu pripomogla Antonija, saj je vse življenje pridno hodila h kmetom na dnine, doma pa imela kravo in prašiče, da je bilo za otroke dovolj mleka in mesa. Tudi Antonija se nerada spominja tistih težkih časov, ko je dvakrat rodila dvojčke. »Hudo je bilo, ko sem vzgajala otroke. Od nikoder nisem bila deležna kakršnekoli pomoči. Skromno sem oblačila otroke, jim šivala obleke in jih krpala. Nisem poznala pralnega stroja, težko je bilo za pral-

ni prašek. Prala sem ročno ob mrzlih pohorskih studencih pa vendar z dobro voljo je vse šlo,« pravi Antonija.

Tudi danes na jesen življenja, ki ga preživljata pri hčerki Karlinci in zetu Leopoldu, sta ponosna in vesela, da sta dočkala ta redek zakonski jubilej. Zagotovo pa sta najbolj vesela, kadar ju obišče vseh njenih deset otrok, 18 vnukov in pravnuk Gašper.

K številnim čestitkam, ki sta jih prejela zlatoporočenca ob jubileju, se pridružujemo tudi mi. Želimo jima še veliko zdravih in srečnih let, z željo, da bi čez 10 let spet lahko pisali o njih v Viharniku kot bisernoporočencih.

F. Jurač

Zlatoporočenca Antonija in Anton Kamenik: »Čeprav so bili težki časi, so bili tudi lepi...«

KOROŠKI MUZIKANT

Le kdo ga ne pozna, kantavtorja iz Koroške? Preprost človek je. Vedno je ustrežljiv, dober po srcu, pripravljen pomagati drugemu. Tak je ta fant, Marijan Smode! Na slovenski pop sceni je že več kot deset let. Njegove pesmi imajo radi tako mladi kot stari, saj so duhovite, preproste, iz vsakdanjega življenja, opevajo ljubezen do zemlje, do domovine, skratka ljubezen do naše koroške grude.

Spomnjam se, bilo je v začetku osemdesetih let. Za takratni radio Slovenj Gradec je posnel prve pesmi: »Ne odhajaj še, Belinda«, »Mrtva reka«, »A ti praviš«. Leta 1982 je zmagal na takratni »Slovenski popevki« s pesmijo »Še pomahal ni z roko, še istega leta je bila med »zmagovalnimi pesmimi na »Veseli jeseni« v Mariboru tudi pesem »Cajt ženitve«. Po teh dveh uspešnih festivalih pa je sledila prva plošča z naslovom »To je moja pesem«. Od takrat dalje so se tudi začeli zapleti z radiom Slovenj Gradec. Ne bom podrobno opisoval, kakšni so bili zapleti, vendar pa so se takratni glasbeni redaktorji in tehniko odločili, da pač njegovih pesmi enostavno ne bodo več predvajali. Vendar pa je Marijan šel dalje svojo pot. Ni se menil za tiste, ki mu mečejo polena pod noge. Saj je sestavni del glasbenika tudi to, da ti nekateri

ne želijo najboljše, ampak te poskušajo ovirati na poti, ki si si jo zadal. On pa je izdajal plošče in kasete, ki so se prodajale kot med. Večkrat je bil izbran za pevca leta. Lep uspeh je dosegel tudi leta 1986, ko je zmagal na mednarodnem popevkarskem festivalu na Malti s pesmijo »Zapoj ljudem«. Glasbo zanjo je napisal njegov dober prijatelj z Malte gospod A. Sand, besedilo pa znani slovenski pisec besedil zabavne glasbe Dušan Velkavrh. Enkrat je tudi sodeloval na izboru za pesem Evrovizije s pesmijo »Adrijana, v tvojih očeh«. Do zdaj je izdal deset kaset, enajsta pa je izšla pred nekaj dnevi. Sam piše besedila in glasbo, je komplet avtor svojih pesmi. Rad napiše tudi za koga drugega. Tako je pred kratkim izdala kaseto mlada obetavna pevka Petra Bizjak, Marijan pa je prispeval vsa besedila in glasbo. Tudi spor s Koroškim radiom se je končal v obojestransko zadovoljstvo in zadovoljstvo vseh nas, njegovih poslušalcev. Pred kratkim se je preselil iz Raven v Trbonje, kjer si je ustvaril družino in tam živi v novi hiši. Dobil je tudi sina Aleksandra, ki pa se že tudi spoznava z glasbo, gre po očetovih stopinjah.

Na koncu pa bi rad povedal še svoje mnenje o njem. Meni je Marijan vseh že od nekdaj. Ne vem, zakaj? Mogoče, ker je tako

»ZELENITE
POLJA
ZELENA«

Marijan Smode

preprost. Zato pa imejmo ga radi, saj je naš koroški muzikant in mu zaželimo še veliko uspeha v osebnem življenju, kot tudi na glasbenem področju.

Vlado Lauk

**koroški
radio
slovenj gradec**
UKV 97,2 IN 88,9 MHz STEREO

ČAS BEŽI

*Kje zdaj je otroštvo, kje smeh in veselje,
kje pota brezskrbna — igre in želje?
Vse to je odšlo, ne vrne se več!
Kar si zamudil, za vedno je preč.
Vendar ne maraj! Čas vedno beži,
uide ti v večnost, pusti le skrbi.
Junaško poprimi! Ne obupuj!
V srečno življenje zapluj!
Družina je s tabo, vsi dobri ljudje
delajo s tabo, se vesele.
Ko težki so dnevi pri tebi doma,
takrat pa pomisli: »Ura bo dobra zopet prišla.«
Za dežjem je vedno sonce sijalo.
Le koliko časa bo to še držalo?*

Marija Omulec

Predsednik upravnega odbora društva Soča v Švici Ivan Vicman je navzočim družinam izrazil sočutje

POMOČ DRUŽINAM PADLIH

Nekaj dni pred letošnjim novim letom je bila v slovenjegraški Nami prisrčna slovesnost, na katero sta Koroški radio Slovenj Gradec in slovensko društvo Soča iz Shafhausna v Švici povabila družine Štumberger, Ernoič in Repnik, ki so v junijski vojni v Sloveniji izgubili svoje najdražje. Direktor koroškega radia Franjo Murko je vsaki družini izročil 15.000 tolarjev, zbranih na dobrodelni akciji — nogometni tekmi med predstavniki republiške vlade in selekcije Koroške. Ostali denar s te prireditve 60.000 tolarjev pa je bil namenjen Zvezi paraplegikov Slovenije. V imenu slovenskega društva Soča iz Shafhausna v Švici pa je predsednik Upravnega odbora Društva Ivan Vicman izročil vsakemu otroku po dva tisoč švicarskih frankov.

F. J.

HVALA ZA POMOČ

Dne 3. novembra letos je minilo leto dni, odkar me je prizadela huda naravna nesreča. Ogenj mi je uničil celotno gospodarsko poslopje z vso krmo in gospodarskimi stroji. Zgorelo je tudi mnogo drugega, prepotrebne kmetijskega materiala.

Vso to nesrečo pa je ublažila hitra pomoč družbe, podjetij, organizacij, društev in mnogih posameznikov. Z njihovo pomočjo smo zgradili novo gospodarsko poslopje, da je lahko letošnja krma in živina, ki so jo imeli med tem časom v oskrbi dobri sosedje, pod streho.

Vsem navedenim pa še mnogim drugim neimenovanim se iskreno zahvaljujem.

- SO Ravne na Koroškem
- Rudniku Mežica
- Gozdarstvu Črna
- Stavbeniku Črna
- TOK Prevalje
- Marjanu in Silvu Brložniku
- Ivanu Potočniku s skupino
- članom gasilskega društva Črna in Mežica
- elektroskupini Rudnika Mežica (Vesničar Dušan)
- članom lovske družine Bistra
- Zavodu za zaposlovanje Ravne
- vsem bližnjim in daljnim sosedom, ki so imeli v oskrbi našo živino in pomagali pri delu.

Hvaležni Filip Šepul p. d. Stane
Ludranski vrh
Črna na Koroškem

Srečna mamica Anita Orter

OBETA SE MOŠKO LETO

Če se po jutru dan pozna, potem bo letošnje prestopno leto na Koroškem precej moško. Na silvestrsko noč so namreč na porodnem oddelku slovenjegraške bolnišnice zaman čakali na novorojenčka v letu 1992. Šele 2. januarja so ob 0.21 pri prvem letošnjemu porodu pomagali na svet dečku Bojanu. Rodila ga je 26-letna mamica Anita Orter iz Radelj ob Dravi. Tehtal je 3.380 gramov, dolg pa je bil celih 51 cm. Torej pravi velikan. Novega družinskega člana v Orterjevi družini pa sta gotovo vesela šest in pol letni bratec Tomaž ter tri in pol letna sestra Janja.

F. J.

LESARJI

BREZ VIHARNIKA

V obdobju po razdružitvi Lesne na LIN Podjetje in GG Slovenj Gradec so nekatere družbe Lesne še vedno prejemale določeno število Viharnika za svoje delavce in upokojujence. Način obveščanja preko Viharnika se je v zadnjem letu vedno bolj krčil. V primerjavi z ostalo vsebino je bilo objavljenih člankov z lesarsko problematiko malo. Tako so v novem letu na prvem kolegiju direktorjev družb in vodilnih delavcev Lesne sprejeli sklep, da svojih delavcev ne bodo več obveščali preko Viharnika.

I. Robnik

**Dopisujte
v
glasilo**

"GODARJEV SKOK V SVETLO PRIHODNOST!"

Udeleženke tečaja na Muti

AKTIV KMEČKIH ŽENA MUTA

V lanskem novembru smo se kmečke žene iz krajevne skupnosti Muta zbrale in ustanovile »Aktiv kmečkih žena« Muta. Tudi me bi se rade kaj novega naučile, saj se človek uči vse življenje. In zakaj ne bi kdaj pa kdaj v tej dolgi zimi ušle pusti vsakdanjosti.

Na pobudo kmetijske gospodinske svetovalke dipl. ing. kmet. Bernarde Ravnjak smo takoj sprejele predlog o tečaju peke slaščic. V predbožičnem času smo z zanimanjem sledile tečaju, ki je potekal v šolski kuhinji na Muti. Vodila ga je tovarišica Alenka Krojzl iz živilske šole v Mariboru. Za material je poskrbela predsednica aktiva Kristina Rašl. Tridnevni tečaj nas je kar pritegnil in zbližal. Videle smo veliko novega in z začudenjem opazovale spretnosti voditeljice tečaja. Pripravljale smo krofe, drobne piškote, rolade, masleno testo, kremne rezine, šarloto, prekmursko gibanico in še mnogo dobrot; vse do prekrasne orehove torte. Z voljo in trudom bomo domačim vsaj nekaj teh slaščic same pripravile.

V imenu aktiva upam izraziti željo, da bi se kmečke ženske v večjem številu večkrat sestale in se udeležile še kakšnega tečaja. Za dobro voljo pa morda pripravile kakšno družabno srečanje. Pa dobro leto vam želim!

Marija OMULEC

DELOVNI KOLEDAR 1992

Dan v mesecu	Mesec												Opombe
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
1	○	X	-	X	○	X	X	△	X	X	-	X	
2	○	-	X	X	△	X	X	-	X	X	X	X	
3	○	X	X	X	-	X	X	X	△	X	X	X	
4	△	X	X	△	X	X	△	X	X	-	X	X	
5	-	X	X	-	X	X	-	X	△	X	X	△	
6	X	X	X	X	X	△	X	X	-	X	X	-	
7	X	X	△	X	X	-	X	X	X	X	X	X	
8	X	△	-	X	X	X	X	△	X	X	-	X	
9	X	-	X	X	△	X	X	-	X	X	X	X	
10	X	X	X	X	-	X	X	X	△	X	X	X	
11	△	X	X	△	X	X	△	X	X	-	X	X	
12	-	X	X	-	X	X	-	X	△	X	X	△	
13	X	X	X	X	X	△	X	X	-	X	X	-	
14	X	X	△	X	X	-	X	X	X	X	△	X	
15	X	△	-	X	X	X	X	△	X	X	-	X	
16	X	-	X	X	△	X	X	-	X	X	X	X	
17	X	X	X	X	-	X	X	X	△	X	X	X	
18	△	X	X	△	X	X	△	X	X	-	X	X	
19	-	X	X	-	X	X	-	X	△	X	X	△	
20	X	X	X	○	X	△	X	X	-	X	X	-	
21	X	X	△	X	X	-	X	X	X	△	X	X	
22	X	△	-	X	X	X	△	X	X	-	X	-	
23	X	-	X	X	△	X	X	-	X	X	X	X	
24	X	X	X	X	-	X	X	X	△	X	X	X	
25	△	X	X	△	X	○	△	X	X	-	X	○	
26	-	X	X	-	X	○	-	X	△	X	X	△	
27	X	X	X	○	X	△	X	X	-	X	X	-	
28	X	X	△	X	X	-	X	X	X	△	X	X	
29	X	X	-	X	X	X	△	X	X	-	X	X	
30	X	-	X	X	△	X	X	-	X	X	X	X	
31	X	-	X	-	-	-	X	X	△	-	○	-	

X del. dan	20	22	22	20	20	20	21	21	22	22	22	21	255	2040	ur
○ praznik	2	-	-	2	1	1	-	-	-	-	-	1	7	56	ur
Y plač. dnevi	22	22	22	22	21	21	23	21	22	22	22	22	262	2096	ur
△ prost. sob.	4	3	4	4	5	4	4	5	4	5	3	4	49		
- nedelja	4	4	5	4	5	4	4	5	4	4	5	4	52		
⊗ zad. del. dan	1					1						1	3		
dni v mesecu	31	29	31	30	31	30	31	31	30	31	30	31	366		

Solidarnostni dan ni upoštevan in se dela na dogovorjen dan!

